

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Факультет журналістики, реклами та видавничої справи
Кафедра періодичної преси та медіаредагування

Силабус курсу

Аналіз і прогнозування розвитку соціокомунікаційних процесів

Обсяг	Загальна кількість кредитів – 3; годин – 90	
Семестр, рік навчання	Очна форма навчання 6-й сем., 3-й р.н.	Заочна форма навчання 8-й сем., 4-й р.н.
Дні, час, місце	Відповідно до затвердженого розкладу занять:	
Викладач (-і)	Коляда-Березовська Тетяна Федорівна, к. філол. н., доцент.	
Контактний телефон	+ 380939507658	
E-mail	tatiana.kolberezovska@gmail.com	
Робоче місце		
Консультації	Очні консультації: <u>розклад присутності на кафедрі</u> Онлайн-консультації: постійне посилання на зум https://us05web.zoom.us/j/2478828595?pwd=Q351VPnYfPoUJdawgS3Vf6bNEwaIJ2.1	

КОМУНІКАЦІЯ

Здійснюватиметься комунікація зі здобувачами у змішаному форматі: за зазначеним вище у таблиці Email, у соціальній мережі Viber, очні зустрічі.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: алгоритмічний аспект дослідження соціокомунікаційних процесів, яке є послідовністю таких основних етапів, як постановка/формулювання проблеми/завдання, вибір/побудова моделі розвитку, аналітико-прогностичне дослідження, екстраполяція знання з моделі на оригінал, що є важливим з погляду формування у здобувачів інтегральної компетентності.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі). Наявність даного курсу зумовлена загальною концепцією спеціальності й логікою вивчення проблем журналістської справи та інформаційної аналітики. Даний курс є теоретико-прикладним фундаментом, необхідним для узагальнення таких курсів, як «Журналістська етика та медіакритика», «Проблематика ЗМІ», «Журналістська майстерність». Знання, уміння і навички, що здобуваються після опанування даної дисципліни,

потрібні для вивчення й розуміння дисциплін наступного етапу навчання, зокрема, «Медіатехнології», «Медіавплив», «Критичне мислення та текстотворчість», «Творчий проєкт в журналістиці та соціальних комунікаціях». Програма курсу побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, яку рекомендовано Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS), включає лекції, практичні заняття, а також самостійну роботу студентів.

Мета курсу: сформувати у здобувачів необхідні теоретичні знання щодо вивчення соціокомунікаційних процесів та інфокомунікацій у призмі алгоритмів системного аналізу для прогнозування розвитку ситуації, системи, процесів.

Завдання дисципліни:

- навчити здобувачів застосовувати алгоритми системного аналізу проблемних ситуацій;
- сформувати розуміння специфіки аналітико-прогностичного дослідження соціальних комунікацій.

Очікувані результати

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни „Аналіз і прогнозування розвитку соціокомунікаційних процесів” здобувач повинен знати:

- особливості дослідження інфокомунікацій та соціокомунікаційних процесів у призмі алгоритмів системного аналізу для прогнозування розвитку ситуації, системи, процесів;
- послідовність основних етапів процесу інформаційного моделювання з використанням алгоритмів, здатних служити засобом і моделлю дослідницької діяльності.

вміти :

- застосовувати необхідні підходи-алгоритми для рішення практичних проблем, пов'язаних з удосконалюванням і розвитком соціальних комунікацій;
- моделювати комунікаційну взаємодію, адекватну функціональному призначенню ділового спілкування, розробляти проєкти, що сприятимуть креативній комунікації, що є важливим з погляду формування аналітичного мислення у майбутніх фахівців інформаційної сфери діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладатиметься у формі лекцій (16 год.), практичних занять (14 год.), та організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Навчальний процес з вивчення дисципліни „Аналіз і прогнозування розвитку соціокомунікаційних процесів” організований за такими формами та методами:

лекція – основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу згідно тематичного плану дисципліни;

практичне заняття – форма навчального заняття, при якому викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань;

консультації – форма навчального заняття, де здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування, у межах даної дисципліни проводяться індивідуальні та групові консультації;

самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача та забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо. Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни „Аналіз і прогнозування розвитку соціокомунікаційних процесів” може виконуватися як у бібліотеці, так і у домашніх умовах. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Управління як системоутворюючий фактор процесів розвитку.

Тема 2 Системний аналіз як алгоритм встановлених дій.

Тема 3. Аналіз проблемної ситуації та алгоритми її рішення із застосуванням авторських моделей-алгоритмів.

Тема 4. Прогнозування як технологія управління розвитком системи.

Перелік рекомендованої літератури

1. Гєєць, В. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування, Х.: ІНЖЕК, 2005.– 396 с.
2. Гончаренко, А. Модель та інформаційно-логічна схема здійснення науково-інформаційної діяльності: НТІ, 2008, N 2, С. 3-5.
3. Коляда-Березовська, Т.Ф. Аналогія–Асоціація–Алгоритм–3Ада в основі соціокомунікаційних досліджень // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття : зб. Матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 13–15 вересн. 2012 р. С. 76-80.
4. Лаврик, В. Моделювання і прогнозування стану довкілля, К.: Альма-матер, 2010, 357 с.
5. Пархоменко, О. Інформаційна аналітика як складова управління сферою науково-технічної діяльності: НТІ, 2004, N 2, С. 27-31.
6. Снитюк, В. Прогнозування. Моделі. Методи. Алгоритми, К.: Маклаут, 2008, 364 с.
7. Чабаненко, Д. Алгоритм прогнозування фінансових часових рядів на снові складних ланцюгів Маркова: Вісник Черкаського ун-ту, 2010, № 173, С. 90-102.
8. Koliada-Berezovska T. Educational innovative developments: forecasting algorithms in the social communication sphere = Освітні інноваційні розробки: алгоритми прогнозування у

соціокомунікаційній сфері / Т. Ф. Коляда-Березовська // Information and innovative technologies in the turbulence era: monograph / Ed. N. Afanasieva, O. Nestorenko. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2022. P.172-192. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/2912632ea83f285f98cb7b0c9bf6ab1b.pdf>

9. Koliada-Berezovska, T. The multilingual component of European integration cultural-educational process: Innovations in humanities: restarting / ed. A. Ostenda, N. Rybka, V. Zharkyk, Katowicach, 2019, P. 19-26. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/9934>.

Інформаційні ресурси:

10. Електронна бібліотека підручників. URL : <http://pidruchniki.com.ua/>

11. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: оцінювання роботи студента на практичному занятті, відповіді на теоретичне питання, виконання практичних завдань.

Методи періодичного контролю: виконання творчих робіт і практичних завдань, опитування.

Підсумковий контроль: іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та	правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань за

	письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки	зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно з обов'язковим повторним вивч. дисц.	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Самостійна робота студентів.

Самостійна робота здобувачів першого (бакалаврський) рівня вищої освіти, що опановують дану дисципліну, передбачає такі основні види робіт: а) підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних); б) виконання практичних завдань протягом семестру; в) самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; г) підготовку і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки; д) підготовку до усіх видів контролю, зокрема до іспиту.

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Тема 1. Управління як системоутворюючий фактор процесів розвитку. Синергетика і застосування досягнень в соціокомунікаційних дослідженнях.	15

2	Тема 2 Філософські засади алгоритмічного вивчення соціокомунікаційних процесів Філософський статус механізму управління як системоутворюючого фактору в процесах розвитку. Системний аналіз як алгоритм встановлених дій.	15
3	Тема 3. «Проблемна ситуація»: складність визначення поняття, класифікація. Аналіз проблемної ситуації та алгоритми її рішення із застосуванням авторських моделей-алгоритмів. Управлінське рішення як результат аналітико-прогностичного дослідження.	15
4	Тема 4. Прогнозування як технологія управління розвитком системи. Прогнозування: зміст поняття, типи, види, ряді динаміки. Інституції та прогностичні центри: вітчизняні та зарубіжні.	15
Усього		60

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний та періодичний контроль		Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Семестрові модулі			
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
30	30	40	100

Поточний та періодичний контроль				Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2			
T1	T2	T3	T4		
15	15	15	15	40	100

Виконання практичних робіт може здійснюватися поетапно, як протягом одного, так і кількох занять, в залежності від складності й масштабності поставленого завдання. При цьому реалізація етапів виконання завдання розподіляється кожним студентом індивідуально. Відповідно, етапи виконання завдань оцінюються окремими балами, які в сумі становлять загальний бал за практичну роботу.

Розподіл балів за заняттями, згідно з запланованими темами, здійснюється таким чином:

Змістовий модуль 1

T1 (лекція, усні відповіді за темою, 2 год, — 2 бали, практичні, 6 год., від 1 до 3 балів).

T2 (лекція, усні відповіді за темою, 2 год, — 3 бали, практичні, 8 год., від 1 до 4 балів).

Змістовий модуль 2

T3 (лекція, усні відповіді за темою, 2 год — 2 бали; практичні, 6 год від 1 до 3 балів).

T4 (лекція, усні відповіді за темою, 2 год — 3 бали, практичні 8 год від 1 до 4 балів).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика навчальної дисципліни передбачає дотримання норм законодавства України, Статуту і положень ОНУ імені І.І. Мечникова. При вивченні дисципліни неприпустимими є пропуски без серйозних причин, запізнення; на заняттях передбачено активну участь, виконання необхідного

мінімуму навчальної роботи, а також систему заохочень (бонусні бали) і стягнень (віднімання балів).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ◇ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ◇ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ◇ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ◇ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми;
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів;
- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;
 - відрахування з Університету.